

ABRAHAM HANS

EEN STRENG VOORBEELD

Greta Wellens kwam van Gent. En weer had ze met François de Porteira op zijn kamers vertoefd. Hoewel geroerd door het zinnelijk genot kon ze toch niet een zeker angstgevoel onderdrukken. Nog eens verzekerde ze zich zelf, dat het de laatste maal was geweest. Het mocht zo niet blijven duren.

Nabij het kasteel ontmoette ze Dries Roelens, die uit een dreef kwam.

«Ik moet ook nog naar het kasteel», zei Dries. «En ik stap zo ver met u mee».

«Bah, ge kent de weg toch...» snauwde Greta.

«Waarom zo bot ? En ik die zo gaarne met u zou verkeren».

«Nu niet en nooit !»

«Ewel, dan moet mijn zuster uw broer ook mijden. Gisteren zijn Martha en Jan nog bijeen geweest».

«Ze zien elkaar gaarne. En wat zoudt gij daaraan veranderen ? Martha heeft te veel verstand om naar u te luisteren».

«Bah, als gij me niet wilt, ga ik om Renilde Velde».

«Doe het, jongen. Ik zal niet jaloers zijn».

«Wat hebt ge dan tegen mij, Greta ?»

«Dat ik niet van u wil weten. Ge zijt een mouwvager. Ge drinkt te veel en dan, zie ik liever uw hielen dan uw tenen. Is het duidelijk genoeg ?»

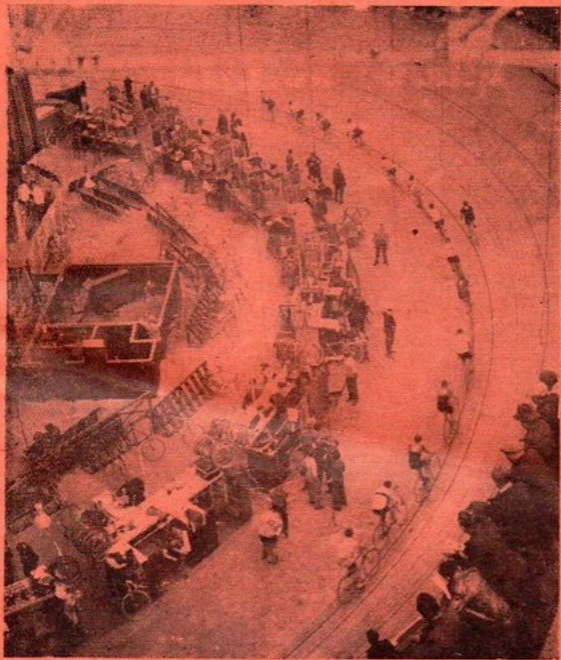
«Ge peinst zeker, dat ge van mij alles moogt zeggen ! Ik een mouwvager ? Omdat ik niet altijd sta te grommen gelijk uw broer, maar doe wat Peter beveelt. Jan zal het ver brengen. Uw vader krijgt

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr 451

A. HANS.

De Gestoorde Zesdagenkoers

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

niets van het land dat te begeven is. Dat weet ik al van mijnheer Loosen, de rentmeester. 't Is de schuld van Jan».

«Ge zijt aan 't zagen, Dries. En als ge me nu niet gerust laat, zal ik bij mevrouw mijn beklag maken».

«Ik ben toch geen schooier zeker», hernam Dries Roelens kwaad. «Renilde Velde is blij, als ik met haar praat».

«Ewel, ze woont niet ver van hier. Ga er heen... dat ik u kwijt ben.»

Een eind nog van het kasteel bleef Dries achter.

«Wat verbeeldt Dries zich, dat ik hem zou willen?» zei Greta Wellens bij zich zelf. «Om heel mijn leven te wroeten en gekoppeld te zijn aan een boerenvent die dikwijls dronken thuis komt! Ik wil geen vrijer van die soort. Ik zou liever niet trouwen dan.»

Jonker François spiegelde haar een ander leven voor. Als ze maar durfde! Vanmiddag had hij het nog gezegd, dat ze zich boven het menselijk opzicht moest verheffen. Ze kon een onbekommerd en rijk bestaan hebben.

«Maar het kan niet bestaan», mompelde ze. «Vader en moeder zo een verdriet aandoen. En de babbelen van de mensen. En dan, het ware een schande met een getrouwde man te leven.»

Ze was toch zo dol verliefd op François. Als ze bij hem was, scheen ze haar bezinning te verliezen. Dan had hij alle macht over haar. Hij had vandaag de boodschap gewoon uitgelokt. Hij telefoneerde die voormiddag, dat hij papieren op het kasteel had laten liggen. Het waren stukken in verband met een dreigende staking en hij moest ze hebben voor een vergadering. Hij vroeg aan zijn moeder, dat Greta ze zou brengen. En zo moest ze naar Gent.

François had haar met zijn auto opgewacht, dicht bij de tram. En hij vertelde toen, dat hij de papieren opzettelijk thuis had gelaten, om Greta naar de stad te krijgen. En hij reed met haar naar het huis in de stille straat. De weduwe was weer uit geweest. Ze had zich andermaal volledig aan de jonker gegeven. Greta bloosde nog als ze er aan dacht.

«Neen, het mag niet zijn... O, waarom mogen wij niet trouwen? Waarom is hij een jonker en ben ik een meid?» Ze hield zo van hem.

In verwarde stemming kwam ze op het kasteel aan. Martha zei haar, dat mevrouw zeer slecht gezind was.

«Op mij?» vroeg Greta, dadelijk angstig, dat er iets uitgelokt kon zijn.

«Op ieder», hernam Martha. «'t Is omdat jonker Reginald vandaag te Lerne geweest is. De rentmeester is het komen zeggen. De baron was woedend. En mevrouw loopt daardoor ook met een scheve muts.»

«En het is al voor die wielervedstrijd?»

«Ja, de baron is jonker Reginald gaan halen. Hij zit nu op zijn kamer. Hij mag er niet af.»

Greta ging binnen. Het avondmaal werd opgediend.

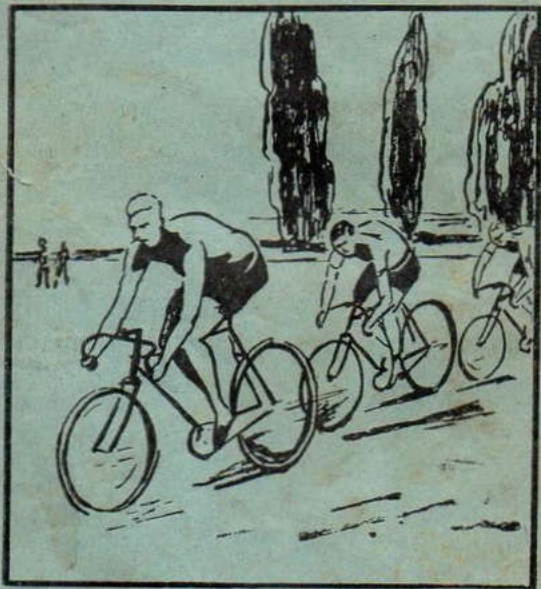
De baron was zenuwachtig. Eerst die geschiedenis met Reginald,

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr 465.

A. HANS.

De Groote Ronde

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

die het gewaagd had terug te keren naar Leerne, om te zeggen, dat het bericht in het dagblad vals was. En vandaag zou te Gent een beslissing genomen worden over de vraag om loonopslag.

«Het zal wel op een staking uitlopen», zei mevrouw.

«Dat ze staken. Er moeten een paar oproerstokers aan de deur vliegen. François zal mijn raad volgen. Streng zijn ginder en hier ! Daarom heb ik boer Wellens het land geweigerd. Hij moet zijn zoon tot gehoorzaamheid dwingen».

«Greta, de dochter, is zo willig en volgzzaam, en om haar had ik haar vader dat stukje land gegund», zei mevrouw.

«Ditmaal heb ik aan uw verzoek niet kunnen voldoen, al spijt het me,» sprak de baron de Porteira. «De zoon moet voelen, dat hij zijn opstandigheid dient te beheersen. En zijn vader is te goedgezakkig.»

Greta zag Jan in het park rondrentelen. Ze wist dat hij haar spreken wilde. Ongerust ging ze bij hem. Zou hij iets weten van die geheime samenkomsten te Gent op de kamers van jonker François ?

«Greta, ik moet van vader komen», zei Jan. «Is het waar, dat het beschikbaar pachtland verdeeld is en wij er niets van krijgen ?»

«Ik heb dat van Dries gehoord.»

«Vader zou willen, dat gij het aan mevrouw vroegt.»

Maar plots stond de baron daar. Hij scheen Jan en Greta bespied te hebben.

«Ha, kij komt spreek over de land» zei hij nors. Kij kunt zek aan uw vader, dat ik niets van de land aan hem kan keef. En dadde is uw skuld, Jan, alleen uw skuld. Kij zijt revolutionair. Kij altijd wat te reklameer hebt. Kij wekloopt om naar die zotte koers te zien.»

«Dat kan mijn vader niet helpen, mijnheer de baron.»

«Zwijk !Kij weer zijt brutaal. Ik zal u vader zek, dat hij moet zijn strenk voor u... En als kij u beter, zal wij zien voor een partie land.»

Greta had zich al verwijderd. De baron wendde zich om en Jan Wellens kon gaan.

«Loeder !» mompelde hij. «En ik moet zwijgen ! Mijn muil houden als ik op zijn gezicht zou willen slaan. Vader, die heel zijn leven zich voor hem afgebeeld heeft. O, ik moet hier weg. Renner worden... Ik voel dat ik kan slagen... En dan een vrije mens worden ! Vader en moeder uit de miserie helpen. Ze onafhankelijk maken van het kasteel.»

«Ha, Jan», klonk het, «nog zo laat gewerkt !»

Wellens keek om. De renner Pieter Lemmink stond daar.

«Voor het kasteel hebt ge nooit gedaan,» bromde Jan.

«Dat is waar. Zeg eens het is een leugen, dat jonker Reginald de koers van Leerne in de steek laat. Ik heb de jonker gesproken. Het is een vals bericht in de gazet. De jonker is in de sportclub geweest.»

«O, ik peinsde wel, dat het een leugen zou zijn !»

«Ik heb goede moed.»

A. HANS KINDERBIBLIOTHEEK

Nr 667

A. HANS

DE KOERS VAN DEN LUIAARD

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Kortich.

«Ge kunt winnen, Pieter, als ge niet drinkt !»

«Neen, ik zal niet drinken. Toen te Wallenstein heb ik dom gedaan,» erkende Lemmink. «Ik pas nu beter op.»

Ze spraken nog even over het naderend sportfeest in de naburige gemeente. Jan ging naar huis. Hij was niet zo opgewekt als Lemmink.

«Was ik maar in zijn plaats !» wenste hij.

Vader en moeder Wellens stonden op de uitkijk. Peter, de opzichter had hun gezegd, dat ze niets van het land kregen. Maar ze hoopten nog. Zonder land konden ze hun inkomen niet vermeerderen.

«Hoe is het ?» vroeg vader Wellens, toen zijn zoon nabij de poort was.

Jan haalde de schouders op en schudde het hoofd.

«Toch niets !» riep boer Wellens uit en er lag nu nijd in zijn stem.

Hij werd zelden kwaad, kon veel verdragen en wuifde dikwijls het onrecht weg.

Jan vertelde zijn ontmoeting met de baron. Hij verzweeg het niet, hoe hij de zondebok was.

«Ben ik nu zulk een schoelie, dat de baron u om mij moet straffen ?» vroeg Jan moedeloos.

«Neen, jongen, ge zijt geen schoelie, maar een doorbrave zoon,» antwoordde zijn vader. «Trek het u niet aan. Jan. De baron is verschrikkelijk onrechtvaardig. Dertig jaar ben ik zijn pachter, altijd heb ik hem stipt betaald, vele dagen zo goed als voor niets karweien verricht op zijn goed. Greta dient hem voor een laag loon ! En een voorschoot land wordt mij nu geweigerd. Was ik jonger, ik ging naar de fabriek,» sprak zijn vader.

Nog nooit had hij daarop gedoeld, maar nu begreep Jan, dat zijn vader er dikwijls over moest gedacht hebben. En hij voelde medelijden met hem. Wat moest zijn vader dan al veel leed en onrecht verbeten hebben, om het veld te willen deserteren, hij, die zijn bedrijf zo liefhad en tot een landbouwersgeslacht behoorde ! Naar de fabriek willen gaan, zich opsluiten binnen de hoge muren, hij, de echte Vlaamse boer, gewoon aan de open lucht, aan de vruchtbare bodem, de zon, de frisse wind.

Hier op de Porteira's grond geleken de pachters wel honden, die aan een ketting lagen en alleen rond hun hok konden lopen.

«En Roelens heeft wel land gehad,» merkte vader Wellens op. «En van het beste, ginder tegen de beek.»

«Omdat Dries de rentmeester en Peter, de opzichter, fleemt en voor hem kruipt», sprak Jan vinnig. «Ha, ik blijf hier niet. Vader, ik kan meer... ik moet me na de winter vrijmaken.»

«Jongen, ik zal u niet tegenhouden. De tijden zijn anders als toen ik jong was. Ge moet voor mij niet blijven. Ik zal het getreiter wel verdragen.»

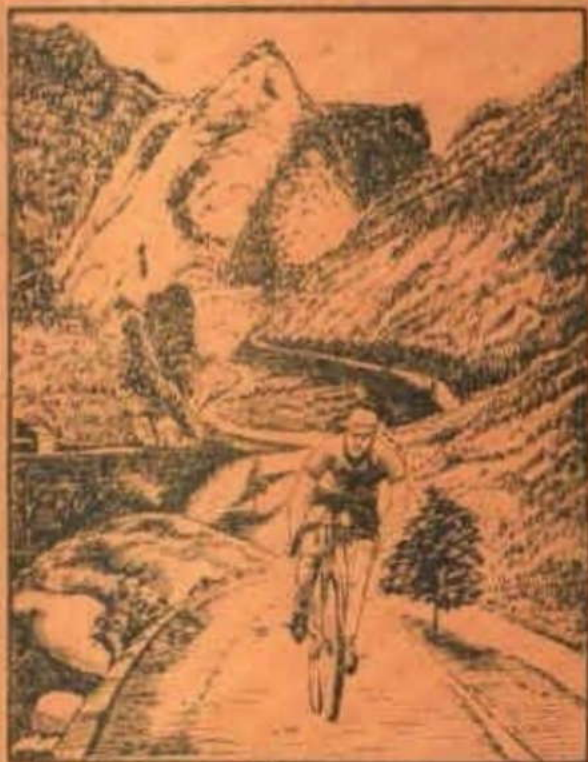
Nog nooit had vader ook dat gezegd. Hij moest vandaag het onrecht

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr. 671

A. HANS

De eerste Ronde van Frankrijk

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Kortrijk.

wel diep voelen.

Jan dacht na over zijn groot plan. Hij moest en zou zich bevrijden. Het stond vast: hij zou renner worden.

De hoeven lagen in rust, toen de auto van François de Porteira langs de weg rende en klaarte wierp tussen de bomen. François kwam laat van Gent terug. Hij had een vergadering bijgewoond, eigenlijk voorgezeten.

De baron was nog op. En toen François binnen trad, vroeg de Porteira dadelijk:

«Wat is er nu voor de fabriek beslist?»

«We geven niet toe. Ik heb de tegenstand overwonnen. We wijzen alle eisen van de werklieden onvoorwaardelijk af! Geen opslag! En morgen worden twee oproerstokers aan de deur gezet. Een streng voorbeeld.»

«Heel wel!»

François sprak even over de vergadering en de hardvochtige vader bewonderde de krachtdadigheid van zijn oudste zoon.

AL WEER IN ZIJN MACHT

De auto van het kasteel reed heen met de baron de Porteira, de barones en François.

«Jonker Reginald mag niet mee», zei Martha Roelens tot Greta Wellens, die gereed stond om uit te gaan. «Ze zijn naar Poeke, bij baron van Leewerdal. Alloh, een plezierige achternoen, Greta».

Greta verwijderde zich. 't Was haar vrije zondagnamiddag, eens om de veertien dagen en dan mocht ze in het ouderlijk huis overnachten.

Greta kwam op de hoeve. De koffie geurde. Vroeger had Greta naar zo een middag thuis kunnen verlangen. Nu voelde ze zich beklemd.

Moeder begon dadelijk over het land. Ze wilde weten wat mevrouw gezegd had.

«Niet veel», zei Greta. «Mevrouw had er spijt van dat we niets hadden gekregen. Ik merkte het wel maar ze zal vanzelfsprekend niets over de baron zeggen. Jan moest beter opletten».

«Het is ongepermitteerd... de jongen heeft niets misdaan. De baron mocht wensen, dat zijn oudste er een was als de mijne. Hij zit nu weer met een staking op de fabriek te Gent».

«Maar, vader, het werkvolk is nooit tevreden».

«Och toe. Ze verdienen in het bedrijf van meneer François minder dan elders».

Greta wilde de jonker niet verdedigen, vooral niet nu Jan binnen trad.

Men dronk koffie. Vader was stil. Hij kon het onrecht nog niet verkroppen.

ABRAHAM HANS

OVER BERGEN DAL

bewerkt door Jan Marchau

bewerking © 1982-2018, Jan MARCHAU

HELIOS N.V.
ANTWERPEN / AMSTERDAM